

CESET

Dottorato
Asia
Africa
e Mediterraneo

ITINERARIES OF PHILOSOPHY
AND SCIENCE FROM BAGHDAD
TO FLORENCE
ALBERT THE GREAT, HIS SOURCES AND HIS
LEGACIES
PRIN 2022 PROJECT: 2022LFCM2

Seminario metodologico CESET 2024/2025

Tradizioni testuali multilingui: esperienze editoriali a confronto

(I parte), a cura di
Antonio Manieri
e **Antonella Sannino**

Palazzo Corigliano
Sala delle Conferenze
Piazza San Domenico
Maggiore, 12

Lunedì 14 aprile
Martedì 15 aprile

Προς Κορινθίους
αρχεται. Α.

AD CORINTHI
OS PRIOR INC

Παυλος κλητος
 τος αποστολος χυ
 νου διχε εν ματος ου
 και σωσει ης οαδε φ ος
 τ η εκκλησια του ου ηγειας
 μενοις εν χρω ιυ τ η ους η
 εν κορινθη ω και τοις αιοις
 συμπασιν τοις επικαλωμενοις
 το ονομα του κυ ημων ιυ χυ
 εν παντι τοπω αυτων και
 ημων χαρις υμιν και ειρη
 ηη απο ου προσημον και
 κλη υ χυ ευχαριστω
 τω θεω μοι εν παντε περι
 υμων επιτη χαριτη του ου
 τ η δωσει εν υμιν εν χρω ιυ
 οτι εν παντε επιλυται εντα
 εν αυτω εν παντι λογω και
 παση γηωσει και ως το μαρ
 τυριον του ου εβαβαιω εν
 εν υμιν ωστε υμας μη
 υστερις ελπιεν ηδε εν ηχα
 ρισματι απεκληθη μενους
 τ η η αποκαλυψιν του κυ ημων.

Paulus uoca
 tus apostolus xpi
 ihu per uoluntatem di
 & iohannis frater
 ecclesiae di sanctifica
 tis in xpo ihu quae est
 corinthi uocatis sanctis
 cum omnibus inuocantib.
 nomen dni nri ihu xpi
 in omni loco ipsorum &
 nro. Gratia uobis & pax
 a do patre nro & dno
 ihu xpo. Gratias ago
 do meo semper pro
 uobis in gratia di
 quae data est uobis in xpo ihu
 qm in omnib. locupletati estis
 in illo in omni uerbo &
 in omni scientia sicut testi
 monium di confirmatum est
 in uobis. Ita ut uos non
 indigeatis in ulla gra
 tia expectantibus
 reuelationem dni nri

Ad uocatum in dno uocatum apostolus xpi

Colus enim dicitur in dno uocatum apostolus xpi

a do dicitur

ihu per uoluntatem di

& iohannis frater

ecclesiae di sanctifica

tis in xpo ihu quae est

corinthi uocatis sanctis

cum omnibus inuocantib.

nomen dni nri ihu xpi

in omni loco ipsorum &

nro. Gratia uobis & pax

a do patre nro & dno

ihu xpo. Gratias ago

do meo semper pro

uobis in gratia di

quae data est uobis in xpo ihu

qm in omnib. locupletati estis

in illo in omni uerbo &

in omni scientia sicut testi

monium di confirmatum est

in uobis. Ita ut uos non

indigeatis in ulla gra

tia expectantibus

reuelationem dni nri

in omni loco ipsorum & nro

uobis in gratia di

in illo in omni uerbo & in omni scientia sicut testimonium di confirmatum est in uobis. Ita ut uos non indigeatis in ulla gratia expectantibus reuelationem dni nri

Lunedì 14 aprile

14.00 *Saluti istituzionali*

14.15 **Antonella Sannino**

Introduzione

Presiede **Francesca Bellino**

14.30 **Camén Gomez**

(Universidad de Sevilla),
*Melancholia, Lovesickness, and
Sodomy in the Medieval Arabic
Context: The Translation of
Medical Concepts in the Risāla al-
Šihābiya fī al-Šinā'a al-Ṭibbiya*

15.15 **Marion Dapsen**

(Université catholique de
Louvain), *Arabice hoc elixir
appellatur: i Mas'āl Khālid li-
Maryānus al-rāhib nelle versioni
arabo-latine recentemente edite*

16.00 *Discussione*

16.15 *Pausa caffè*

Presiede **Antonella Sannino**

16.30 **Michele Cammarosano**

(Università di Napoli L'Orientale),
*L'adattamento del cuneiforme
sumero-accadico alla lingua ittita
e l'interpretazione delle bilingui
ittito-accadiche dell'Antico
Regno: stato della ricerca, aspetti
metodologici e strumenti editoriali*

17.00 **Daniele Ferraiuolo**

(Università Ca' Foscari Venezia),
*Strategie grafiche e ordine della
lettura: il paesaggio epigrafico
'napoletano' di età tardoantica e
altomedievale*

17.30 **Antonio Manieri**

(Università di Napoli L'Orientale),
*La ricostruzione del Benshiki
rissei (VIII sec.), un dizionario
bilingue fra sinografia e
giapponese vernacolare*

18.00 *Discussione*

承鞚

二音和
名同上

一云馬鞚

莢豆岐俗云
三都之岐

一云七寸

鞮頭

唐韻云

鞮

音籠漢語抄云
鞮頭於毛都良

鞮頭也

羈

音基馬絡頭也

今案絡頭也
即鞮頭也

樓額

辨色立成云樓額

沼賀
名久

脩

唐韻云脩

音遼和名久
俗用鍊字米詳鍊鉛朴

也音連

革纒也

毛詩注云

脩以金爲

小環往往纏搯者也

Martedì 15 aprile

Presiede **Salvatore Luongo**

09.30 Laura Lettere

(Sapienza – Università di Roma),
*L'agiografia del Buddha storico:
dal poema sanscrito Buddhacarita
alle traduzioni in Cina e in Eurasia*

10.00 Wi Seon Kim

(Università di Napoli L'Orientale),
*Il volgarizzamento dei poemi di Du
Fu, Tusi Ōnhae (杜詩諺解), dopo la
creazione dell'alfabeto coreano*

10.30 Anna Cerbo (Università di
Napoli L'Orientale), *Riscritture
della Divina Commedia: dal
Quattrocento al Seicento*

11.00 *Discussione*

11.15 *Pausa caffè*

Presiede **Tommaso Raiola**

12.00 Amneris Roselli, *Conclusioni*

**12.30 ASSEMBLEA degli aderenti
al CESET**

*La frequenza al Seminario e
il superamento della prova di
verifica dà diritto a 2 CFU
per gli studenti di CP, AF, MAA.*

مقالة اغاذهون لتلامذته وهي العظيمة الشان

بسم الله الرحمن الرحيم

قال اغاذهون الفيلسوف لتلامذته يا بني اني لم اذك مذ عرفت
 صدق نيتاكم في الرهدة في الدنيا والحب لله تبارك وتعالى والرغبة في الخير
 حرصا على ان الكشف لكم اللطيف وان افصح لكم من مآب الحكماء الذين
 اعطاهم الله سبحانه وتعالى فمما تخرج هذا السر ان يعفوه احد وكنتم كثيرا
 اسال الله ان يسير لي في كل علي ويطهر الحسد في عني حتى اذا تقارب اجلي نفت
 الديان ان امارتكم فتعقون بعدي حتى يرد في هذا الامر ويخرجون على تنوير
 لكم فواب الله الكريم فطاب نصيب من ذلك بما انطب به نسل حتى في العارسة
 لا اسمع مقالتي هذه حكيم الادعا لله على كما يدعو الابنبا والمهنة
 على الاشر وان اسالكم بحج الآلهة الاشر كما في ولم تطلعوا عليه من
 ليس له باهل فلي قد ارحمكم من النصب الشديد وصفت عنكم مؤنة النجا
 الكبيرة اعلمكم باناء العليم ان هذا العمل الرض الذي من الله به على الحكماء
 واربهم فرغب الدنيا واسقام للسكنة فيها فهو لا يكون من بيت الارض والارض
 السج والحرير فلا تنظر في ذلك ولا تتعبوا واقصر وان معرفة هذا
 المطلوب من جميع ما رصف من في مصاحفة على قوله **حجر وليس بحجر**
 فانها نعت الحكماء وديان فانهم لا ياتون في الدنيا ولا ياتون في الدنيا

aliquantula spissa & line trustum illd undiq; & pno sup
 ardaet & gtalementer. & tributa fuerit errab; & in fol
 pna ginnig; & sic faciet & apedit auz; punitim.
 Incipiunt interrogaciones Regis Khalid; & responsiones aozien
 in quib; tota efficacia magisteris hermetici ostare placet.
Quoniam p m quereere libet. q; & q; sit huius rei pnapa
 & in & utum multe au plures se. An ex uno rami g
 gowentis. Omis autem res usq; du p suum effect; dmostrat. An
 testimonio uenoz opbat; h; anq; amiozora testimoniat in p
 ducā; h; qd nos docuit pnapali suba atq; in. Jam sup; pba u
 pualo. Si an ea quoz ib; qd & testimonia amq; rece; in sp
 bñ & apre cognoscat. Nos omis in uno quentur; & omnia qd
 uoa pferre. Ut g interrogat; sic accip; huius aut; ut p p
 suba atq; in. & una & dea; unum. & dea; sic. Et aliquid qd ad
 amiqnoz & edicam. ut omnes in uno gowentis rudiomun
 anel u. rer; sapient; & phiosof; ai quib; dam suoz; interrogat;
 h; aut; magistrum; ex una pñ radice pcedit; qd p mod; in plu
 ex pandit; & utum ad un; reitit; & latone esse fore; autem am
 leunt; quoq; philofosof; ait. Quatuor aut; gowentis. & calor; &
 dnas; humiditas; & siccitas; ex uno fonte pcedit; & ex qda ore
 ficiunt;. Ex ista u. illis; qda sunt; qñ radices; & qda qñ reb; tra
 cōpōa. Et u sunt; & radices; sunt ad; & ignis;. Qu u ex eis comp
 tra; & aer;. Et astra u; aut; ad maria; & host; in qd; aq; in p uat;
 h; sciam;. Qu; & magis; lucida; & pum;. Nam; & de; gnae; aq; nā
 hermet; quoq; ait;. Tra; in qd; & mat; elementoz; & de; tra; pcedit;
 tra; reitunt;. qñ ois; qd; qd;. Omnia; qñ; in qd; de; tra; pcedit;
 reitunt;. hermet; re; ait;. De; in omnia; ex uno; radice;. Si
 magistrum; ex una; sic; suba; atq; in;. Et; qñ; elementa; in;. in hui
 gine; & corp; sic; qñ; orau; ulla; sua; distincta; & ginnca; collen
 ac; prot; corpus; distula; qm; un; corp; illa; p; unq; & in un; reit
 & in un; qd; illoz; effect; opus; ad; op; alius; distincte;. Et; lu
 uno; sint; corp; & tamen; distul; huc; colozem; & distul; disti